

వాల్మీకి రామాయణం- సుందరకాండ

53. త్రిపంచాశః సర్గః - పావకశైత్యమ్

|| పావకశైత్యమ్ ||

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా దశగ్రీవో మహాబలః |
దేశకాలహితం వాక్యం భ్రాతురుత్తరమబ్రవీత్ || 1 ||

సమ్యగుక్తం హి భవతా దూతవధ్యా విగర్హితా |
అవశ్యం తు వధాదన్యః క్రియతామస్య నిగ్రహః || 2 ||

కపీనాం కిల లాంగూలమిష్టం భవతి భూషణమ్ |
తదస్య దీప్యతాం శీఘ్రం తేన దగ్ధేన గచ్ఛతు || 3 ||

తతః పశ్యంత్యమం దీనమంగవైరూప్యకల్పితమ్ |
సమిత్రజ్ఞాతయః సర్వే బాంధవాః ససుహృజ్ఞనాః || 4 ||

ఆజ్ఞాపయద్రాక్షసేంద్రః పురం సర్వం సచత్వరమ్ |
లాంగూలేన ప్రదీప్తేన రక్షోభిః పరిణీయతామ్ || 5 ||

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా రాక్షసాః కోపకర్కశాః |
వేష్టయంతి స్త లాంగూలం జీర్ణైః కార్యాసకై పటైః || 6 ||

సంవేష్ట్యమానే లాంగూలే వ్యవర్ధత మహాకపిః |
శుష్కమింధనమాసాద్య వనేష్వివ హుతాశనః || 7 ||

తైలేన పరిషిచ్యాథ తేఽగ్నిం తత్రావపాతయన్ |
లాంగూలేన ప్రదీప్తేన రాక్షసాంస్తానపాతయత్ || 8 ||

స తు రోషపలితాత్మా బాలసూర్యసమాననః |
లాంగూలం సంప్రదీప్తం తు ద్రష్టుం తస్య హనూమతః || 9 ||

సహస్త్రిబాలవృద్ధాశ్చ జిగ్ముః ప్రీతా నిశాచరాః |
స భూయః సంగతైః క్రూరై రాక్షసైర్హరిసత్తమః || 10 ||

నిబద్ధః కృతవాన్వీరస్తత్కాలసదృశీం మతిమ్ |
కామం ఖలు న మే శక్తా నిబద్ధస్యాపి రాక్షసాః || 11 ||

భిత్త్వా పాశాన్సముత్పత్య హన్యామహమిమాన్సునః |
యది భర్తృహితార్థాయ చరంతం భర్తృశాసనాత్ || 12 ||

బద్ధంత్యేతే దురాత్మనో న తు మే నిష్కృతిః కృతా |
సర్వేషామేవ పర్యాప్తో రాక్షసానామహం యుధి || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం- సుందరకాండ

53. త్రిపంచాశః సర్గః - పావకశైత్యమ్

కిం తు రామస్య ప్రీత్యర్థం విషహిష్యేఽహమీదృశమ్ |
లంకా చారయితవ్యా వై పునరేవ భవేదితి || 14 ||

రాత్రౌ న హి సుదృష్టా మే దుర్గకర్తవిధానతః |
అవశ్యమేవ ద్రష్టవ్యా మయా లంకా నిశాక్షయే || 15 ||

కామం బద్ధస్య మే భూయః పుచ్చస్యాద్ధీపనేన చ |
పీడాం కుర్వంతు రక్షాంసి న మేఽస్తి మనసః శ్రమః || 16 ||

తతస్తే సంవృతాకారం సత్త్వవంతం మహాకపిమ్ |
పరిగృహ్య యయుర్ద్వష్టా రాక్షసాః కపికుంజరమ్ || 17 ||

శంఖభేరినినాదైస్తం ఘోషయంతః స్వకర్తభిః |
రాక్షసాః క్రూరకర్తాణశ్చారయంతి స్త్వ తాం పులిమ్ || 18 ||

అన్వీయమానో రక్షోభిర్యయౌ సుఖమలిందమః |
హనూమాంశ్చారయామాస రాక్షసానాం మహాపులిమ్ || 19 ||

అథాపశ్యద్విమానాని విచిత్రాణి మహాకపిః |
సంవృతాన్భూమిభాగాంశ్చ సువిభక్తాంశ్చ చత్వరాన్ || 20 ||

వీథిశ్చ గృహసంబాధాః కపిః శృంగాటకాని చ |
తథా రథోపరథ్యాశ్చ తథైవ గృహకాంతరాన్ || 21 ||

గృహాంశ్చ మేఘసంకాశాన్దదర్శ పవనాత్తజః |
చత్వరేషు చతుష్కేషు రాజమార్గే తథైవ చ || 22 ||

ఘోషయంతి కపిం సర్వే చారీక ఇతి రాక్షసాః |
స్త్రీబాలవృద్ధా నిర్జగ్నుస్తత్ర తత్ర కుతూహలాత్ || 23 ||

తం ప్రదీపితలాంగూలం హనుమంతం దిదృక్షవః |
దీప్యమానే తతస్తస్య లాంగూలార్గ్రే హనూమతః || 24 ||

రాక్షస్యస్తా విరూపాక్షః శంసుర్దేవ్యాస్తదప్రియమ్ |
యస్త్వయా కృతసంవాదః సీతే తామ్రముఖః కపిః || 25 ||

లాంగూలేన ప్రదీప్తేన స ఏష పరిణీయతే |
శ్రుత్వా తద్వచనం క్రూరమాత్మాపహరణోపమమ్ || 26 ||

వైదేహీ శోకసంతప్తా హుతాశనముషాగమత్ |
మంగళాభిముఖీ తస్య సా తదాసీన్తహాకపేః || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం- సుందరకాండ

53. త్రిపంచాశః సర్గః - పావకశైత్యమ్

ఉపతస్థే విశాలాక్షీ ప్రయతా హవ్యవాహనమ్ |
యద్యస్తి పతిశుశ్రూషా యద్యస్తి చరితం తపః || 28 ||
యది చాస్త్యేకపత్నీత్వం శీతో భవ హనూమతః |
యది కించిదనుక్రోశస్తస్య మయ్యస్తి భీమతః || 29 ||
యది వా భాగ్యశేషో మే శీతో భవ హనూమతః |
యది మాం వృత్తసంపన్నాం తత్సమాగమలాలసామ్ || 30 ||
స విజానాతి ధర్మాత్మా శీతో భవ హనూమతః |
యది మాం తారయేదార్యః సుగ్రీవః సత్యసంగరః || 31 ||
అస్మాద్భుఃఖాంబుసంరోధాచ్ఛీతో భవ హనూమతః |
తతస్తీక్ణార్చిరవ్యగ్రః ప్రదక్షిణశిఖోఽనలః || 32 ||
జజ్వాల మృగశాబాక్ష్యాః శంసన్నివ శివం కపేః |
హనుమజ్జనకశ్చాపి పుచ్ఛానలయుతోఽనిలః || 33 ||
వవౌ స్వాస్థ్యకరో దేవ్యాః ప్రాలేయానిలశీతలః |
దహ్యమానే చ లాంగూలే చింతయామాస వానరః || 34 ||
ప్రదీప్తోఽగ్నిరయం కస్తాన్త మాం దహతి సర్వతః |
దృశ్యతే చ మహాజ్వాలః న కరోతి చ మే రుజమ్ || 35 ||
శిశిరస్యేవ సంపాతో లాంగూలార్గ్రే ప్రతిష్ఠితః |
అథవా తదిదం వ్యక్తం యద్భుష్టం ప్లవతా మయా || 36 ||
రామప్రభావాదాశ్చర్యం పర్వతః సరితాం పతౌ |
యది తావత్సముద్రస్య మైనాకస్య చ భీమతః || 37 ||
రామార్థం సంభ్రమస్తాదృక్కిమగ్నిర్ష కలిష్యతి |
సీతాయాశ్చాన్యశంస్యేన తేజసా రాఘవస్య చ || 38 ||
పితుశ్చ మమ సఖ్యేన న మాం దహతి పావకః |
భూయః స చింతయామాస ముహూర్తం కపికుంజరః || 39 ||
ఉత్పపాతాథ వేగేన ననాద చ మహాకపిః |
పురద్వారం తతః శ్రీమాన్ శైలశృంగమివోన్నతమ్ || 40 ||
విభక్తరక్షఃసంబాధమాససాదానిలాత్తజః |
స భూత్వా శైలసంకాశః క్షణేన పునరాత్మవాన్ || 41 ||

వాల్మీకి రామాయణం- సుందరకాండ

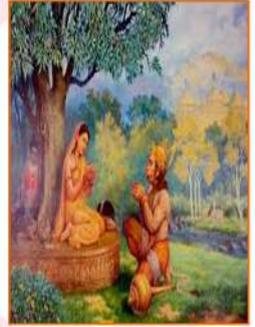

53. త్రిపంచాశః సర్గః - పావకశైత్యమ్

హ్రస్వతాం పరమాం ప్రాప్తా బంధనాన్యవశాతయత్ |
విముక్తశ్చాభవచ్ఛ్రీమాన్పునః పర్వతసన్నిభః || 42 ||
వీక్షమాణశ్చ దదృశే పరిఘం తోరణాశ్రితమ్ |
స తం గృహ్య మహాబాహుః కాలాయసపరిష్కృతమ్ |
రక్షిణస్తాన్పునః సర్వాన్సూదయామాస మారుతిః || 43 ||

స తాన్నిహత్వా రణచండవిక్రమః సమీక్షమాణః పునరేవ లంకామ్ |
ప్రదీప్తలాంగూలకృతార్చిమాలీ ప్రకాశతాదిత్య ఇవార్చిమాలీ || 44 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే
త్రిపంచాశః సర్గః || 53 ||

www.sanatanadharm.com